

20 jaargang afl. nr. 3
oktober 1973

Uitgave van de Stichting De Gildetrom als voortzetting van het tijdschrift „De Gildetrom”
voorheen uitgegeven door de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”.

Zilveren regeringsjubileum van H. M. Koningin Juliana

Het bezoek van de gehele koninklijke familie aan Tilburg op 5 september 1973

Federatie-Nieuws

Woensdag 5 september, Nationale Feestdag, is door de Schuttersgilden tot een grote dag gemaakt.

In Tilburg zag Hare Majesteit de Tilburgse Gilden voorbijtrekken. Vendelier Scheffers van Sint Dionysius bracht de vendelgroet.

Vele gilden trokken, op verzoek van diverse Oranje Comité's, naar diverse steden in Nederland om de viering van het 25-jarig regeringsjubileum van onze Vorstin luister bij te zetten.

Zo trokken o.a. een honderdtal Gildebreeders naar Ridderkerk, waar naast het brengen van de vendelgroet ook een demonstratie werd gegeven van het Koningschieten.

Aan het „schieten” werd, behalve door de gildebreeders van het Sint-Catharinagilde uit Tongelre, ook deelgenomen door enkele autoriteiten uit Ridderkerk.

Het enthousiasme van het duizendkoppige publiek (± 6 à 7.000 man) steeg ten top toen de burgemeester het „gelukke” de vogel af te „schieten”!

Na de installatie van de nieuwe „Koning” werd vanuit het sportpark, waar de feestelijkheden plaatsvonden, nog een tocht door de stad gemaakt.

Voor zover de Gilden niet in andere Gemeenten moesten optreden hebben zij zich veelal in de eigen Gemeente van hun beste zijde laten zien.

Donderdag, 6 september, trokken een 500 tal gildebreeders naar Den Haag om daar deel te nemen aan het vormen van een „Erefront” voor Hare Majesteit Koningin Juliana. Het was blijkbaar voor sommige mensen in den lande moeilijk te erkennen dat wij een Koningshuis hebben. Wij, die trouw zijn aan het Gezag, dat belichaamd wordt in onze Koningin, wilden eveneens als onze Schuttersvrienden uit Limburg, die met 1.000 man aanwezig waren, laten zien dat het Zuiden in ieder geval wel dankbaar en blijgestemd is ten opzichte van Koningin Juliana. Kring Land van Cuijk leverde het grootste deel ± 300

man. Maasland zorgde ook voor een volle bus. Kempenland, Oirschot en Peelland zorgden voor de rest van de afvaardiging.

Honderden Gildebreeders zaten 's morgens al om 5.00 uur in de autobussen; zij betaalden bovendien zelf de kosten van vervoer en hun werkverlet.

Het was hartverwarmend te zien hoe de tienduizenden langs de route applaudiseerden toen de Gilden, over de volle breedte trekkend door de straten van Den Haag, hun pracht en praal ten toon spreidden, als een grootse hulde aan onze Koningin. Op het Lange Voorhout werd tot slot nog een vendelgroet gebracht. Gildebreders Gerrits verklaarde middels een megaphoon ten behoeve van het toegestroomde publiek de betekenis van het vendelen.

Jhr. Smits van Oijen, voorzitter van de Noord-Brabantse Federatie, dankte alle deelnemers van harte voor hun spontane medewerking. Hierna werd afgemarcheerd naar de wachtende auto-bussen. De Haagse Politie had deze echter wel bijzonder verweg geplaatst. Overigens niets dan lof voor de door de Politie verleende service. Voor sommige Gildebreeders is het voorbijrijden van Hare Majesteit enigszins te snel gegaan. Het was de bedoeling dat de auto's stapvoets zouden rijden. Omdat Hare Majesteit Den Haag niet tijdig had kunnen bereiken, in verband met grote verkeersopstoppen arriveerde zij 20 minuten te laat bij Paleis Huize Den Bosch; daardoor moest sneller worden gereden.

Al zijn er dan Gildebreeders geweest die niet **alle** leden van het Koninklijk Gezin hebben gezien, wij kunnen U verzekeren dat de Gildebreeders in ieder geval wel zijn gezien, en hoe!!

Allen die hebben medegewerkt aan het welslagen van het „Erefront” hartelijk dank!!!

Mathieu van der Voort
Federatiesecretaris

„DE GILDETRON”, driemaandelijks tijdschrift, uitgave van de Stichting „De Gildetrom”, in welke Stichting samenwerken de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden met haar Kringen: Het Kwartier van Oirschot, Peelland, Kempenland, Maasland en Het Land van Cuijk.

Hoofredacteur: Drs. W. H. Th. Knippenberg, Socrateslaan 115, 's-Hertogenbosch, tel. 04100-33993

Redacteurs: voor de Noordbr. Federatie: Math. E. M. v. d. Voort, Valklaan 6, Eindhoven, tel. 040-438521
voor Het Kwartier van Oirschot: J. A. Abrahams, Vrijthof 9, Hilvarenbeek, tel. 04255-1319
voor Peelland: Alph. M. G. Nicssen, Voostraat 43, Helmond, tel. 04920-24963
voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, Loon op Zand, tel. 04166-516
voor Kempenland: Ir. H. H. Voetman, Baljuwstraat 2, Geldrop, tel. 040-863725
voor Het Land van Cuijk: A. H. Konings, Postbus 1, Haps.

Administratie: W. C. M. Brands, Burg. v. Meursstraat 38, Tilburg, tel. 013-671650

Betalingen: Boerenleenbank te Moergestel, rekeningno. 13.45.08.874, t.g.v. Stichting De Gildetrom, (Giro-rekening van deze bank: 1071810).

Particuliere abonnementen: f 5,— per jaar, franco thuis.

Bronvermelding: Artikelen en berichten uit dit tijdschrift mogen worden overgenomen mits „De Gildetrom” wordt vermeld, tenzij bij het artikel of bericht uitdrukkelijk anders is aangegeven.

KONINKLIJKE BEZOEKEN IN 1904

In de loop van het jaar 1904 bracht H.M. Koningin Wilhelmina vergezeld van Z.K.H. Prins Hendrik officiële bezoeken aan verschillende plaatsen in Nederland.

Alle verenigingen uit de betreffende gemeenten en de omstreken daarvan werden uitgenodigd bij die Joyeuse Entrée aanwezig te willen zijn. Uit de feestprogramma's die in de diverse gemeenten voor deze gelegenheid werden gedrukt kan worden opgemaakt in hoeverre de gilden toen acte de Présence hebben gegeven. Natuurlijk zal het toen ook wel zijn geweest zoals het heden ten dage nog is: de feestboekjes zullen wel op het laatste nippertje zijn verschenen en ook daar de nodige fouten en onvolkomenheden hebben vertoond.

Uit het feestprogramma van Eindhoven van 20 aug. 1904 noteerde ik:

In de Dommelstraat: Gilde St. Antonius, Aalst. **In de Tramstraat:** Gilde H. Georgius, Stratum; Gilde St. Martinus, Tongelre; Gilde St. Catharina, Tongelre; Gilde St. Nicolaas, Valkenswaard; Gilde St. Cecilia, Veldhoven; Gilde St. Lambertus, Veldhoven; Gilde St. Anna, Westerhoven. **In de Rozemarijnstraat:** Gilde St. Catharina, Eindhoven. **Op de Emma-sigel:** Gilde St. Ambrosius, Gestel¹⁾; Gilde St. Catharina, Gestel. **Op de Groote Berg:** Gilde St. Georgius, Hoogeloon; Gilde St. Martinus, Luijksigstel; Gilde St. Anna, Riethoven; Handbooggilde St. Joris, Strijp; Gilde St. Catharina, Strijp; Gilde St. Jan Oerle. **In de Vrijstraat:** Gilde St. Catharina, Woensel. **Op den Dijk:** Gilde St. Petrus, Woensel; Gilde St. Sebastiaan, Eindhoven. Dit laatste gilde stond opgesteld voor de woning van H. C. H. van Kol, waarbij Mej. Betsie van Kol Henrisdochter de eer te beurt viel de koningin bloemen te mogen aanbieden.

Zonder een verdere aanduiding stonden in de Tramstraat ook: De Kruisboog uit Veldhoven en de Schutterij St. Willibrordus uit Waalre. In de Rozemarijnstraat bevond zich de Handboog St. Odulphus uit Best.

Op de Groote Berg stond het Kruisbooggezelschap St. Sebastiaan uit Dommelen, terwijl op De Dijk nog aanwezig waren de Handboogschutterij St. Antonius uit St. Oedenrode en de Schutterij St. Joris uit Woensel.

Wie zorgt een volgende keer voor een dergelijke bijdrage?

¹⁾ Dit gilde werd plm. 1910 opgenomen in het Sint-Jorisgilde van Gestel.

GILDEZILVER

Een tentoonstelling van gildezilver is telkens weer een lust voor het oog maar soms blijft dat oog van een jurylid niet droog als hij ziet dat onze gilden nog gevaarlijk met hun onvervangbare schatten omspringen.

Gezien de liefhebberij van vele bewonderaars op zo'n tentoonstelling de koningsschilden met hun vingers te beroeren, zou het misschien aanbeveling verdienen er doorzichtig plastic over zo'n koningsvelum te spannen. Nog steeds hangen er schilden veel te dicht op elkaar en dat geeft als ze gedragen worden nu eenmaal wrijving en dus slijtage. Wel valt het me op dat ze steeds beter geschakeld worden.

Wat betreft de oude en vaak al beschadigde schilden: laat men toch in navolging van zorgvuldige gilden de achterkant eindelijk eens meer verstevigen. Een goed zilversmid ziet daar met verticale en horizontale reepjes wel kans toe.

In plaats van de zilveren guldens in te leveren kan men die voor dit doel best laten omsmelten. Een gilde dat rijk is aan oude koningsschilden kan die gevoeglijk op één velum aanbrengen met b.v. de schilden van de voorlaatste en de tegenwoordige koning in het midden onder elkaar als symbool van heden en verleden; de nieuwere schilden komen dan op een apart velum te hangen. Dit laatste is tevens eis voor de prijzenschilden- en kruisen; die horen beslist niet op het koningsschildenvelum. Gebeurt dit toch en moet ook de totaliteit van de velums beoordeeld worden dan doet zo'n combinatie dat gilde buiten de prijzen vallen. Kring Kempenland heeft daartoe uitstekende voorbeelden opgesteld.

De moderne koningsschilden worden steeds beter. Artistiek winnen ze wanneer er emblemen van beroep of bedrijf op worden gegraveerd in plaats van natuurlijke afbeeldingen als een cafetaria met naam en al! Men kijke maar eens naar de oude schilden hoe interessant die symboliek vaak is. Een kardoos met ploegijzers en eg spreekt minstens zo sterk als de afbeelding van een ploegende boer. Met de combinatie van hoogrelief voorstellingen en graveerwerk dient men uiterst voorzichtig te zijn, wil het geheel niet te overdadig worden. Stil is nu eenmaal en gelukkig het kenmerk van het gilde in een veel stijlverwaarlozende tijd.

S. H. A. M. Zoetmulder

ONZE NIEUWE HOOFDREDACTEUR

In de voorbereidingsperiode van de Stichting Gildetrom werd ook uitgekeken naar een hoofdredacteur, die door kennis, belangstelling en bekwaamheid een acceptabele figuur zou zijn, wilde de verandering niet door een te amateuristische opzet bij voorbaat ten dode zijn opgeschreven. Figuren voor dit praktisch pro-deo-werk liggen niet voor het oprapen, temeer omdat er nogal wat vrije tijd mee gemoeid is. Gelukkig werd Drs. W. H. Th. Knippenberg bereid gevonden deze taak op zich te nemen. Voor ingewijden was hij geen onbekende, maar het is toch goed dat hij hierbij even wat uitgebreider aan al onze lezers en lezeressen wordt voorgesteld. Willem, Herman, Theodoor Knippenberg werd op 15 november 1910 te Venlo geboren. Vanaf 1918 woonde de familie in Helmond, waar de vader directeur was van de R.K.H.B. S. Nà het klein-seminarie van Beekvliet te hebben gevolgd ging Willem Knippenberg naar het groot-seminarie te Haaren en werd in 1935 tot priester gewijd. Hij studeerde daarna klassieke talen te Nijmegen en be-

haalde in 1954 zijn doctoraal. Hij was als leraar verbonden aan de gymnasiale opleiding van Beekvliet, doch vond daarnaast ruimschoots tijd om zijn liefde voor Brabant en de brabantse mens uit te leven door studie te maken van alles wat met deze mensen samenhang. Hij verzamelde inmiddels allerlei zaken waarmee door de eeuwen heen deze brabantse mensen vertrouwd waren geraakt en bouwde zo voor zichzelf een aardige collectie op van allerlei devotionaliën. Vermeld dient ook te worden, dat hij conservator is van het bisschoppelijk museum van het Bessche diocees, dat hij bestuurslid is van de archeologische commissie van het Provinciaal Genootschap, van de museumcommissie van genoemd genootschap en van de numismatische kring. Hij publiceerde veel en kreeg veel bekendheid door het groot aantal lezingen dat hij hield over allerlei onderwerpen op het gebied van de noordbrabantse volkskunde.

Hij is ridder in de Orde van Oranje Nassau.

K.V.

De gevlochten sjerpen II

In het voorgaande nummer van de Gildetrom (jrg. 20, nr. 2, bl 23t/m25) hebben we zeer summier een achttal sjerpen van bovenvermeld type beschreven. U zult ongetwijfeld begrepen hebben dat dit artikeltje niet volledig was. Wij zijn er evenwel dankbaar voor dat wij dankzij uw medewerking zo snel moeten overgaan tot het schrijven van een aanvulling. We zullen nu zeer zeker ook nog niet volledig zijn maar de bedoeling van dit arti-

keltje is slechts zo snel mogelijk te komen tot een volledige inventarisatie van dit kostbare bezit.

Op de gildetentoonstelling „De Gilde Viert” die van 26 mei tot 8 juni jl. te Hilvarenbeek werd gehouden toonde men nog een tweetal gevlochten sjerpen van het Sint-Sebastiaangilde aldaar. De eerste sjerp bestaat uit 6 stroken met voorstellingen per vlechtveld. De onderste strook bevat de letters F.V.M.

(de initialen van schenker?). Evenals op de sjerp van Maarheeze loopt de grens van de vlechtvelden midden over een ster. De andere sjerp bestaat eveneens uit twee vlechtvelden maar laat ons geen enkele voorstelling zien. U zult begrijpen dat het dateren van een dergelijk exemplaar extra moeilijk is daar we ze nauwelijks met andere exemplaren kunnen vergelijken. Een dergelijke sjerp bezit het Annagilde van Riethoven (een tweede exemplaar zou verloren zijn gegaan). Het bewaard gebleven exemplaar is onlangs op een roodzijden ondergrond gemonteerd. Soms wordt aan deze sjerp het jaartal 1711 verbonden, maar een bevestiging hiervan konden wij niet krijgen.

Op de gilde-dag die 2 september j.l. te Maarheeze gehouden werd kon men een tamelijk gehavende sjerp zien van het Sint-Jansgilde uit Oerle. Deze bestaat uit 5 stroken met voorstellingen. Naast geometrische motieven staat er een man met een juk op afgebeeld en aan de onderzijde een hart temidden van twee vogels, voorstellingen die

we nog op geen enkele andere sjerp zijn tegengekomen.

Verder hebben we berichten van gevlochten sjerpen ontvangen van het Catharina- en Barbaragilde te Eersel en het Catharinagilde te Gestel.

Verder kunnen we nog mededelen dat het Sint-Jorisgilde te Zesgehuchten nog een tweede exemplaar bezit, maar in even slechte staat als het in het eerste artikel genoemd exemplaar.

U zult begrijpen dat de laatst genoemde exemplaren nog heel wat beter bekeken moeten worden dan tot nu toe gebeurd is. Maar al met al zijn we nu toch al op de hoogte van een veertiental van deze sjerpen hetgeen een uniek bezit is van onze gilden.

Het lijkt me haast onnodig nog te vragen, gezien uw bereidheid, naar meer gegevens; we houden er ons echter wel voor aanbevolen. Nu nog een foutje recht gezet: de sjerp van het Sint-Jansgilde te Soerendonk dateert van 1741 en niet van 1743 zo als we in het vorige artikel vermeld hebben.

A. Jansen

Over gevlochten zijden sjerpen

Naar aanleiding van de oproep in het vorige nummer van de Gildetrom werd medege-deeld:

Het Sint-Catharinagilde Eindhovenstad is in het bezit van zo'n gevlochten sjerp, vervaardigd van natuur-koordzijde.

De kleur is diep oranje. Door intensief gebruik zijn in de loop der jaren nogal wat draden losgegaan. Gelukkig is men serieus aan het zoeken om deze deugdelijk gerestaureerd en geconserveerd te krijgen. De daarin verwerkte motieven zijn echter nog goed herkenbaar. De sjerp is - zonder de franjes erbij gerekend - ongeveer 2½ meter lang en ongeveer 75 centimeter breed. Als gevolg van de gebruikte vlechttechniek bestaat de sjerp uit twee spiegelbeeldige helften van elk ongeveer 1,25 meter. Tegen de spiegellijn staan geometrische ruitmotieven; dan volgt een rand met middenin een gestyleerd hart, links en rechts geflankeerd door een hert, daaronder weer een rand, in het midden waarvan men een kroon ziet met links en rechts daarvan een gekamde of gekroonde vogel, ten opzichte van de kroon in afge-wende stand, doch met teruggedraaide kop; dan volgt onderaan in een rechthoekig vak het jaartal 1747.

Wat van dit alles te zeggen? Heeft de oranje kleur iets te maken met de Oranjes, die Heer van Eindhoven waren? Heeft het jaartal dan mogelijk iets te maken met het einde van het tweede stadhouderloze tijdperk, dat in 1747 ophield en gepaard ging met de aanstelling van Prins Willem IV tot stadhouder en Kapitein-Generaal van het Statenleger? Stond het in verband met de officiële Oranjefeesten te Eindhoven in mei 1747? Naast de medewerking die dit gilde leverde aan de plaatselijke viering en waarvoor een ton bier ter beschikking werd gesteld vinden we in de rekening van dat gilde

onder de inkomsten als extra hoge posten vermeld: ontvangen 29 schellingen, en daarnaast „uijtgegeve met het viere van de Heere Prince van Orange voor linte en cokarde en andere oncoste 4 — 13 — 0". Wederom een onderwerp dat om studie vraagt.

K.V.

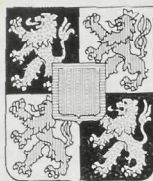
In Memoriam D. J. van der Ven

Het lijkt ons goed even stil te staan bij het overlijden van de bij velen zeer goed bekend staande folklorist en propagandist van goede en mooie volksgebruiken, de heer **Dirk Jan van der Ven**.

De heer Van der Ven is geboren in 1891 en is lang woonachtig geweest in Lunteren. Op 10 mei 1972 heeft hij afscheid moeten nemen van de plattelandscultuur welke hij in veel facetten heeft beschreven. Van der Ven is bekend van de oprichting van „Het Nederlands Openlucht Museum” op de Waterberg te Arnhem en hij heeft veel werken geschreven over de volksgebruiken en het volkskarakter van alle delen van ons land. Vooral denken we hier aan zijn werk van het Volksfeest in 1919 op de Waterberg, welk feest is aangekondigd met een affiche waarop een vendelzwaaijer en tambour van de gilden waren afgebeeld. Zijn werkje „Het Vendelzwaaien herleeft” is menigeen bekend.

De boeken „Heemliefde”, Nederlandse volksleven’ en „De Gilde viert” (album Niemeijer, Groningen 1931) bevatten ook stof waarin hij de gilden van Brabant en Gelderland beschrijft, naast de volksdans, volksspelen, optochten, boerenverhuizingen, processies, enz. Met het overlijden van deze man, wiens theorieën nogal eens omstreden zijn, is een markante figuur heengegaan en het is goed hier even dit te mogen memorieren.

Jan Toorians

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

Liefdadigheidsfestijn Netersel

Op zondag 2 september 1973 werd door het gilde St. Brigida te Netersel het Liefdadigheidsfestijn georganiseerd voor de gilden die aangesloten zijn bij „Het Kwartier van Oirschot”. Het was verheugend dat ook enkele gilden buiten onze kring aan dit festijn hebben deelgenomen.

Ondanks de minder goede weersgesteldheid was de publieke belangstelling groot en kan geconstateerd worden, dat het financieel resultaat een record heeft behaald.

Deze grote opbrengst zal t.z.t. worden overhandigd aan de afdelingen van de vereniging het „Zorgen-kind”: De Kempen, Tilburg, Oirschot en Oisterwijk.

Aan de deelnemende gilden is een volledige

uitslag van de wedstrijden toegezonden.

De uitslag van de gehouden loterij laten wij hieronder volgen:

Hoofdprijzen: 2551 - 4371 - 4563 verder de nummers: 0023 - 0094 - 0600 - 0602 - 1108 - 1156 - 1178 - 1360 - 1507 - 1638 - 1922 - 2094 - 2106 - 2843 - 3095 - 3136 - 3637 - 3757 - 3760 - 3944 - 3939 - 4028 - 4186 - 4452 - 4637 - 4657 - 4699 - 4820 - 5049 - 5107 - 5342 - 5694 - 5798 - 5857 - 5918 - 5923 - 3269.

Prijzen kunnen tot 1 november worden afgehaald bij de heer P. de Kinderen, Carolus Simplexplein 13, Netersel.

Bij het gilde Sint-Joris te Hoogeloon werden vijf gildebroeders onderscheiden met het Kringonderscheidings-teken. Van links naar rechts de heren G. v. Beers, Th. v. Gerwen, H. Jacobs, F. Lemmens en A. Hendriks; deze heren waren meer dan 50 jaren lid.

Bij Sint Catharina in Moergestel „iets apart”

Bij het koningschieten op kermismaandag schoot gildebroeder Adri Op 't Hoog zich tot koning van het Sint-Catharinagilde te Moergestel.

Op zich genomen al iets apart, want hij ontroonde daarmee zijn zwager Harrie Wolfs en kan zich de gelijke noemen van zijn broer Jos Op 't Hoog, die de huidige koning is van het Sint-Jorisgilde.

De grootste merkwaardigheid is echter hierin gelegen, dat zijn schoonvader de heer Piet Wolfs, keizer van het Sint-Catharinagilde,

in hetzelfde huis woont, zodat koning en keizer onder één dak slapen. Inderdaad „iets apart”!

500 jaar Santa Barbara te Oirschot

Het groots opgezette vrij gildefeest bij gelegenheid van het 500-jarig bestaan van het Sint-Barbaragilde te Oirschot op 5 augustus j.l. kan als zeer geslaagd in de annalen worden bijgeschreven. Er was een enorme belangstelling van de zijde van het publiek. Hierop

De „goedgeefse” patroonheilige Sint Martinus van Tongelre, zoals wij hem in de optocht zagen.

was blijkbaar gerekend, want het feestterrein was nog groot genoeg.

Uit de verkregen medewerking van autoriteiten en belangstellenden mag ook Sint Barbara opmaken, dat Oirschot altijd klaar staat wanneer het een gildefeest betreft.

Sint-Dionijusgilde Tilburg

In memoriam Hoofdman Tobias Heerius

Na een kortstondige ziekte overleed op 15 augustus 1973 de heer Tobi Heerius, hoofdman van het Sint-Dionijusgilde te Tilburg.

Gedurende vijf en een half jaar heeft hij dit gilde op een voortreffelijke wijze geleid. Onder zijn hoofdmanschap kwam o.m. tot stand de kostbare restauratie van het zeer oude gildevaandel alsmede het herstel van de uitgebreide zilverschat.

Het „goed gildebroeder” zijn, toonde hij in velerlei opzichten. Hij toonde de ware gildegeest te bezitten. Geen wonder dat zijn heengaan door zijn gildebroeders diep wordt betreurd.

Wij zijn hem dankbaar voor zijn eerlijke kameraadschap en zijn vele werk voor het gildewezen in het algemeen en voor het Sint-Dionijusgilde in het bijzonder.

IN MEMORIAM

Gilde Sint Joris Oostelbeers

Op 6 maart 1973 overleed op 73-jarige leeftijd Frans Deenen, die 45 jaren lang een trouw lid was van dit gilde.

Sint-Willibrordusgilde, Wintelre

Op 28 dec. 1972 overleed geheel onverwacht de gildebroeder **Petrus van Loon**; hij was 64 jaar oud.

Sint-Sebastiaangilde, Diessen

Op 30 juni 1973 overleed op 83-jarige leeftijd de gildebroeder **H. Spierings**.

Sint-Jorisgilde, Hoogeloon

Op 16 aug. 1973 overleed op 85-jarige leeftijd de Eredeken **Adrianus Hendriks**, drager van het Kringonderscheidingsteken.

Sint-Jorisgilde, Oostelbeers

Op 25 juni 1973 was het vijf-jarige tijdvak verstreken van het koningschap. Traditioneel werd de dag begonnen met een gildemis.

Hierna volgde een goed voorziene koffietafel.

In optocht vertrok het gilde in vol ornaat naar het terrein waar de schutsboom stond opgesteld.

Na een strijd die twee en een half uur duurde werd de vogel neergehaald door de gildebroeder J. Neggers, waardoor hij opvolger werd van Koning Aarts.

Sint-Jorisgilde, Diessen

Op 8 juni 1973 overleed de gildebroeder Jac. Jansen.

In dit voorjaar werd hij onderscheiden door de Kring.

Nieuws uit Kempenland

Gestolen Gildezilver kwam terug. Gelukkig

Het was op dinsdag 23 januari 1973, dat de voorzitter van Kring Kempenland een telefonische mededeling van de recherche uit Roosendaal ontving, dat zich aldaar onder een grote partij in beslag genomen goederen „wat zilveren koningsplaatjes van het Sint-Catharinagilde uit Gestel bevonden” en „of die gestolen waren?” Gelukkig waren de gegevens van Jolles I direct bij de hand en kon worden vastgesteld, dat het hier in ieder geval ging over oude koningsschilden van het gilde uit Eindhoven-Gestel. Verdere bijzonderheden ontbraken op dat moment nog aan beide zijden. Afgesproken werd, dat het gildezilver niet in andere handen zou overgaan zonder medeweten van Kring Kempenland.

Allereerst werd door de voorzitter van Kempenland geïnformeerd bij de kapitein van het betreffende gilde hoe het zat met de bezittingen van het gilde. Vernomen werd, dat diezelfde avond er een bijeenkomst was van dat gilde en afgesproken werd dat dan de bezittingen zouden worden gecontroleerd. Heel voorzichtig werd toen alles gespeeld, want de slag mocht niet te hard aankomen. Toen gevraagd werd, waar het zilver zich bevond werd verzocht dit even te willen ophalen. Toen bleek dat alles weg was: toen begreep men ook waarom de voorzitter van Kempenland was komen controleren. Omdat het echter nog een politiezaak was, werd het dagelijks bestuur voorzichtig ingelicht en kreeg de heer Vermeeren opdracht als belangenbehartiger in deze zaak voor het gilde te willen optreden.

Het gildezilver was voor het laatst op 18 september van het jaar tevoren gebruikt. Wanneer, op welke wijze en door wie het ontvreemd zou kunnen zijn, was bij geen benadering vast te stellen. Wel kon pertinent gesteld worden, dat het zilver noch door

het gilde, noch door een der gildebroeders was verkocht. Een volledige inventaris van het gildezilver was niet aanwezig; gelukkig waren er wel enkele recente foto's waarop de zilveren schilden duidelijk stonden afgebeeld, evenals de 16-eeuwse papegaai. Wat nu te doen?

Twee dagen later was de voorzitter van Kempenland reeds op het bureau van de recherche in Roosendaal, waar vijftien prachtig, gegraveerde schilden (1644-1939) voor hem op een tafel werden uitgesteld, benevens de zilveren vogel. Wat 'n bezit! Zou het nog ooit terugkomen? Het kon misschien een langdurige juridische kwestie worden. Wederom werd overeengekomen, dat de belangenbehartiger van alles op de hoogte zou worden gehouden. Op de vraag wat nu allereerst gebeuren moest werd gezegd: aangifte doen bij de politie in Eindhoven dat het zilver gestolen was. Dit gebeurde reeds de volgende dag. Vervolgens moest men maar afwachten wat er verder moest geschieden. Maar het bleef wachten en wachten. Toen begin mei nog niets was vernomen werd opnieuw contact opgenomen met de recherche te Eindhoven en te Roosendaal. Nu bleek, dat alles in handen van de Justitie was gelegd en zowel de rechtbank te 's-Hertogenbosch als te Breda daarbij betrokken waren. Bij informaties aldaar werd volledige medewerking toegezegd. Alles zat nu in de zware justitionele molen. Malen ook deze molens langzaam?

Op 15 juni 1973 kwam 's middags om vijf uur een telefoontje van de recherche uit Roosendaal met de lakonieke mededeling, dat het zilver gereed lag en door de belanghebbende kon worden opgehaald. 'n Mededeling om bijna niet te geloven. Op 18 juni d.a.v. ging een gelukkige voorzitter van Kempenland wederom naar Roosendaal, maar

nu om de keurig bewaarde schilden en de vogel in ontvangst te nemen. Alle moeite was niet te vergeefs geweest. Al was niet alles wat vermist was terecht, het oude, onvervangbare zilver was nu weer in handen van het eigen gilde.

Op 21 juni d.a.v. was er een spoedvergadering belegd door het Sint-Catharinagilde uit Gestel, een bijeenkomst met een feestelijk tintje. De gildekamer was versierd, de beschermheer en de raadsheer van district Centrum en diens plaatsvervanger waren aanwezig, evenals enkele gildebroeders van het Sint-Jorisgilde uit Gestel. Het was een historisch moment voor het gilde toen de voorzitter van Kempenland het woord nam en onder welgekozen woorden het gilde de gestolen oude schilden met de vogel mocht overhandigen (waarde f 12.000). Wel werd

De voorzitter van Kempenland overhandigt de oude zilveren papegaai en hiermede symbolisch de prachtige oude koningsschilden.

er een vermaning aan toegevoegd, die in feite geldt voor al onze gilden „Wees zuinig op uw oude bezittingen, bewaar alles zorgvuldig in een kluis, want een verzekering kan later wel geld uitbetalen, maar het oude, onvervangbare bezit komt daarna zelden of nooit terug”.

Dat er daarna in gildebroederlijke geest rijkelijk getoast werd valt te begrijpen, en dat mocht dan ook! Uitbundig werd dank gebracht aan de heer Karel Vermeeren, voor zijn met succes bekronde taak.

Gildefeest te Dommelen

Begunstigd door de weergoden organiseerde het Sint-Martinusgilde uit Dommelen op zaterdag 11 en zondag 12 augustus 1973 festiviteiten voor de bevolking en voor de deelnemende gilden. In een tijdschrift als dit is men gewoon te lezen over succesvolle en geslaagde feesten. Zo is het in Dommelen ook geweest. Het lijkt me daarom weinig zinvol uitvoerig te berichten over deze Gildefeesten ware het niet, dat het Sint-Martinusgilde op andere terreinen unieke prestaties heeft geleverd die ten eerste memorabel zijn.

In eerste instantie kan ik verwijzen naar de

plechtige Eucharistieviering die rechtstreeks door de K.R.O.-R.K.K. televisie werd uitgezonden. De tekst voor deze dienst werd samengesteld door een liturgiegroep uit het Gilde; de gezangen werden gezongen door een groot gemengd koor, dat ontstaan is uit een eigen gildekoor. Voorwaar is hier de binding met de kerk nog duidelijk zichtbaar en reëel. Reacties uit het gehele land op deze uitzending waren alle zeer positief en stroomden in grote getale binnen.

In de tweede plaats noem ik de grote feestavond voor geheel Dommelen. Dit plaatsje is van oudsher zeer beschermd geweest en heeft zich gedurende tientallen jaren niet uitgebreid. Vrij plotseling hebben de nodige bouwmaatschappijen dit idyllisch stukje Brabantse grond ontdekt en helaas volgebouwd. De meeste huizen worden opgeleverd aan mensen die geen weet hebben van het gildewezen. Door een zeer intensieve wijze van reclame maken is het Sint-Martinusgilde erin geslaagd vele nieuwkomers naar het feest op 11 augustus te lokken met de bedoeling oude en nieuwe bewoners met elkaar kennis te laten maken. Geldelijk gewin stond hier niet op het spel, wel de Gildebroederlijke geest. De zeer vele uitingen van sympathie van nieuwkomers na afloop van deze dagen is een hart onder de riem van het Dommelse gilde.

Ik meen dan ook te mogen stellen dat het Sint-Martinusgilde van het H. Sacrament uit Dommelen erin geslaagd is haar bestaansrecht te hebben aangepast aan moderne opvattingen zonder de oude, waardevolle tradities over boord te gooien. In deze geest overhandigde de burgemeester van Valkenswaard de zelden toegekende zilveren erepenning der Gemeente. Een betere erkenning en waardering kan dit bruisende gilde zich niet indenken.

Drs. A. A. J. van Poppel

Jubilea

Onder zeer grote belangstelling, ook van andere gilden, heeft het Sint-Martinusgilde Tongelre, Eindhoven op zaterdag 1 september 1973 een receptie gegeven voor 3 jubilarissen van dat gilde. Het waren de heren A. van Kemenade, 25 jaar gildebroeder en 25 jaar penningmeester, F. Bell, 60 jaar gildebroeder en R. Saris, 65 jaar gildebroeder.

Vanzelfsprekend kwamen ook de raadsheer Frans Royers en zijn plaatsvervanger E. Reker van district Centrum, vergezeld van de voorzitter van kring Kempenland, hun opwachting maken. De raadsheer sprak de jubilarissen toe en liet de gelukwensen vergezeld gaan van een attentie namens het district.

De eerbaere Guld

Kort geleden werd het voormalige Hervormde kerkje te Valkenswaard door een renovatie omgebouwd tot een ruimte voor meer speciale doeleinden. Het karakteristieke gebouwtje zou voortaan dienst doen als offi-

ciële gemeentelijke trouwzaal en zou ook benut kunnen worden voor het inrichten van kleine tentoonstellingen. Aangezien er begin september van dit jaar reeds twee andere exposities elders in Valkenswaard waren gepland, was de gedachte naar voren gekomen in diezelfde tijd in bovengenoemd gebouwtje een tentoonstelling in te richten van vanen, trommels, zilver en reglementen van een twaalfstal gilden uit die omgeving.

De grote drijfveer hierachter was Frits Prinsen van het Sint-Nicolaasgilde aldaar. Zijn moeite is ruimschoots beloond geworden. Op vrijdagavond 7 september is de prachtige

expositie geopend door de burgemeester na een begeesterende, patriarchale inleiding van ons aller Jan van de Mortel. De vele belangstellenden konden toen tevens genieten van de muzikale omlijsting die werd uitgevoerd op laat-middeleeuwse muziekinstrumenten. Dit alles verhoogde de sfeer, evenals de Trappist die werd geschonken. De kostbaar uitgevoerde catalogus met goede teksten en prachtige illustraties werd slechts gedrukt in een beperkte oplage. Hilde aan de initiatiefnemers en uitvoerders, die met veel liefde voor het gilde dit alles tot stand hebben gebracht. Honderden en honderden hebben ervan genoten.

Nieuws uit Maasland

DINTHER. Gilde St. Barbara en de Kringdag Maasland

Op 17 augustus was het groot feest bij het **Sint-Barbaragilde** van Dinther en op de avond-bijeenkomst was de grote verrassing de hulding van de jubilarissen van dit gilde.

Dr. Luijkx, de hoofdmans, mocht hier huldingen met hun 25-jarig gildebroederschap: Pieter van der Meijden, Jan v. Houtum, Jos v. d. Meijden, Toontje Kastelijn, Mies v. d. Leest, Hannes van Erp en Tienus Verhagen. De 40-jarige jubilaris was Joost v. d. Leest. Op verzoek van de Hoofdman spelde de Ere-hoofdman, Burgemeester Breukel, alle jubilarissen een speciaal gildeschild op. Tevens voegde de burgemeester een zilveren ketting aan het hoofdmansschild toe, terwijl ook aan de Gildeheren A. v. d. Heijden en C. Nelissen een zilveren ketting werd geschonken. De huidige secretaris-penningmeester 1ste Jong-deken Tienus Verhagen, die de man is waar heel het gilde om draait, kreeg een zilveren kruis omgehangen, dat gesmeed was van oud gildezilver, dat bij de verbouw van het gildehuis tussen de balken werd teruggevonden.

Gildeheer Van der Heijden beantwoordde zijn onderscheiding met een gedicht, dat alle jubilarissen betrof.

DE KRINGDAG. Voor de tweede maal na de oorlog heeft **St. Barbara** een kringdag in Maasland georganiseerd. Op zondag 19 augustus was in Dinther een waarachtig en goed geslaagd Bourgondisch feest.

Alle deelnemende gilden, alsook de Dintherse Gildebroeders kunnen er zeer tevreden mee zijn.

Om 10.00 uur werd de Gildemis opgedragen door Pastoor J. v. d. Hurk, waar de Sint-Servatiuskerk voor de helft gevuld was met gildebroeders.

De kerk was versierd in de gildekleuren geel - blauw. De predikatie was over de sfeer in het huisgezin van Nazareth, die de pastoor

ten voorbeeld stelde voor het sociale doel op naastenliefde in het gildewezen. De gilden kunnen dat uitdragen in de maatschappij. In het Jeugdhuis verzamelden alle genodigden, koningen en hoofdlieden van de deelnemende gilden zich met het bestuur van de parochie, Kring Maasland en gemeente. Burgemeester Mr. Breukel heette allen hartelijk welkom en bood de ere-wijn namens de gemeente aan. Ook hier sprak de voorzitter van Kring Maasland, de heer Jan v. d. Mortel, en prees het gilde St. Barbara van Dinther met de goede voorbereiding van de dag.

Verder verkreeg de Hr. E. Bouwdijk-Bastiaanse, koning van St. Barbara het woord en zette zeer uitvoerig uiteen de betekenis van de papegaai - als zilveren vogel - bij de functie van koning, evenals het ritueel bij het koningschieten. Het gildeschieten - met handboog, kruisboog en geweer - is nog steeds in zwang. Eerst als verdediging later als vermaak en vrijetijdsbesteding en steeds is de vogel als mik- en middelpunt het doel geweest. Tijdens de kruistochten leerde men de gekleurde gaai of papegaai kennen. Dat is de vogel die nu in de gilden het koningsteken is geworden, aldus de Heer Bouwdijk.

De papegaai van **St. Barbara** is verdwenen en er moest een nieuwe komen. Welnu het was de heer en Mevr. Bouwdijk die er nu voor zorgden. **Een nieuwe koningsvogel** boden zij aan het gilde aan vervaardigd door zilversmid W. Stappers uit Berlicum. De zilveren papegaai heeft een gouden kroontje, een gouden bek en een gouden halsband; ook de pootjes zijn van goud. Een kostbaar stuk dat Hoofdman Dr. Luijkx met ontroering mocht ontvangen.

Nauwelijks van emotie bekomen overhandigde de koning een zilveren schild geschonken

door de heren Van Aspert en Bok, de nieuwe eigenaars van het verbouwde gildetehuis. Aan de voet van het schild is aangebracht een gouden geweer, trom en vendel. Ook een kostbaar geschenk.

En last but not least: Martinus Verhagen. Deze werd door de Hoofdman bijzonder geëerd en gedankt voor zijn inspannend werk voor het gilde van Dinther (Tienus, ook onze gelukwensen! Red.).

Hierna kon de optocht vertrekken van de 28 deelnemende gilden van de kring. Op het feestterrein was aanwezig met echtgenote Baron van de Bogaerde ter Brugge (91). Hier richtte Jan van de Mortel zich tot de opgestelde gildebroeders en verzocht dringend deel te nemen aan het ere-front voor H.M. de Koningin op donderdag 6 september a.s. Aan haar voor wie wij het vaandel zwaaien, voor God, Koning en Vaderland, zullen de Brabantse gilden hun aanhankelijkheid gaan betonen.

Door kringsecretaris werden de gilden tijdens de optocht voorgesteld aan de genodigden en voor elk van hen werden hun uitzonderlijkheden aangehaald ter verduidelijking bij het voorbijgaan.

De voorbijmars der gilden was op die dag een bijzondere gebeurtenis want dat ging uitermate goed beleefd. De vaandels en vendels werden erg netjes geneigd bij het groeten. Kortom de presentatie was bijzonder goed. (Houwen zo!)

De massale opmars verliep zeer mooi met de vendelgroet.

De uitslagen van de wedstrijden werden zodra zij klaar waren bekend gemaakt, zodat voor 7 uur alles was afgelopen.

De uitslagen nemen we niet op wegens de veelheid van copie. We hopen dat de lezer dat goed vindt. (Red.) Het was een zéér geslaagd gildefeest in Dinther.

J. Toorians

BERKEL. Op 18 juni hebben ongeveer 200 schutters deelgenomen aan het schuttersfeest van **St. Hubertus**. Eerste werd geweeschieten op wip de Schutterij Groesbeek.

Persoonlijk kampioen werd F. Vriens van St. Ant. en Sebastiaan uit Udenhout. Res. Kampioen werd B. Vromans van St. Joris ook uit Udenhout. Koning werd B. Vromans Jr.

Deelgenomen is door gilden St. Anna uit Nederwetten, St. Martinus uit Tongelre, St. Joris en St. Antonius uit Udenhout. Verder deelname uit Oeffelt, Bavel, Geldrop, Kaatsheuvel. De prijzen werden door wethouder Vugts uitgereikt.

Het Gilde was ook aanwezig bij de installatie van de nieuwe pastoor, de Z. E. Heer Wim Jacobs; het gilde bracht een vendelgroet.

BAARDWIJK. De statiedag van 12 juli bracht weer vertier bij het gilde **St. Ambrosius**. De Koning werd met veel zwier afgehaald en een bezoek werd gebracht aan pastoor Gildeheer Vos. 's Middags werd door 22 schutters op de wip, met de kruisboog, geschoten.

Eerste werd A. Valkenburg, 2. M. van Daelen, 3. Th. v. Daelen, 4. Klijberg en 5. Jan v. d. Broek.

De prijzen werden door de tweede Hoofdman Jan Baijens uitgereikt op de feestavond.

BAARDWIJK-DRUNEN. De gilden van Baardwijk St. Ambrosius en van Drunen St. Hubertus namen deel aan de Oranje-feesten te Naarden. In ons volgend nummer komt 't verslag.

BESOIJEN. Het Gilde **St. Crispijn en Crispinianus** heeft weer wat nieuw bloed gekregen. De vendeliërsgroep is uitgebreid en het schieten gaat in opwaartse lijn. Tevens waait er weer een goede gildegedachte door de gelederen. Op 14 juli werd in onderling verband om De Louw-beker geschoten.

Jan van Hulten Jr. heeft deze verworven in een hevige strijd met A. de Louw.

HERPT. Het **Sint-Catharinagilde** heeft op kermisdag 10 juli een nieuwe koning geschoten. De dag begon met een H. Mis. Onder het Wilhelmus ging de vogel de hoogte in en pastoor De Groot loste het eerste schot. In 18 schoten was het pleit beslecht en kon Kees de Kort Sr. zich koning noemen.

In „de Kroeg” bood pastoor De Groot hem een ere-teken aan. Het koningsbier vloeide weelderig!

Op 24 juli werd J. v. Hemert de beste schutter in een onderling concours.

OISTERWIJK. Met de kermisdagen wordt te Oisterwijk bij het gilde **St. Sebastiaan** naar de koningsvogel geschoten. De koning welke voor drie jaar de scepter voert werd dit jaar Jan Pollaert-Knevel, die reeds 12½ jaar bij dit gilde is, en in Helvoirt woont.

Heel vroeg werden de gildebroeders op die dag gewekt door reveille en traden daarna aan voor de Gildemis welke pastoor Markx opdroeg. Na de vendelgroet voor de Ere-deken, de pastoor, voor de kerk trok men naar het nieuwe schietterrein om de vogel op de boom te planten voor de middag-konings-verschieting. Burgemeester Funk loste de eerste drie schoten, drie door pastoor Markx en drie door de oude koning. De glansrijkste schutter was Jan Pollaert.

Hij werd aan de burgemeester voorgesteld, die de ere-wijn aanbood. De volgende dag werd de nieuwe koning per bus te Helvoirt afgehaald om de verdere schietfeesten mee te vieren.

Op 5 september trad het gilde te Mijdrecht op b.g.v. de viering van het jubileum van H.M. Koningin Juliana.

DRUNEN. Ook hier een nieuwe koning bij het gilde **St. Hubertus**. Dat gebeurde op zaterdag 9 juni en ook hier werden de leden met reveille opgetrommeld om het konings-schieten te vieren.

Na de Gildemis vendelgroet en vendelemonstratie voor de bejaarden van Sint-Jacobushof.

Bij het koningschieten was ook de missionaris Pater van Rooy aanwezig. De Hoofdman

Deken F. Werner
feliciteert de geridderde
Ir. van Lammeren

Ir. Van Lammeren overhandigde hem een enveloppe voor zijn missiestatie. Na 125 schoten werd C. Pullens-Boons de nieuwe koning. Hij werd onder de boom gehuldigd en zijn vrouw tot koningin uitgeroepen.

En..... op 18 juni kwam er een hoogtepunt in het gilde.

Toen werd kenbaar gemaakt dat de Hoofdman van St. Hubertus, die in vele kerkelijke en wereldlijke aangelegenheden zijn werk heeft en heeft gehad, door Z.H. Paus Paulus VI is benoemd tot Ridder in de Orde van St. Gregorius de Grote. We noemden hierboven Sint-Jacobushof; daarvan is hij de grote werker geweest, naast nog vele anderen. Ook in het Gilde heeft hij zijn steentje bijgedragen. Vandaar dat het gilde hem feliciteerde in zijn woning te Oisterwijk met deze benoeming. Het gilde is trots op zo'n Hoofdman. De Orde werd overhandigd door Deken Rooijackers.

Mevrouw Van Lammeren spelde hem de versierselen op in een bijeenkomst bij de bejaarden.

Ir. Van Lammeren, ook van Kring MAASLAND de hartelijke gelukwensen!

HAAREN. Zondag 26 augustus laatste wedstrijd van de gildenschietingen. Winnaar van **de drie gilden** werd A. Heuvelmans Jr., reserve-kampioen werd J. v. d. Wiel. De eerste prijs was voor C. v. d. Loo, 3. M. v. d. Mijden en 4. Jo Coenraad

VUGHT. Bij **St. Sebastiaan en Barbara** was op 13 juli een gildehuwelijk voltrokken tussen gildebrouder Kees van Weert en Jeanne Robben. Het gilde was hierbij aanwezig en bracht een vendelgroet.

Op 11 augustus is daar Gildebrouder Toon Beks gehuldigd. Hij is al meer dan 40 jaar lid van het gilde. Toon begon als jonge tambour, later was hij vendelier en instructeur voor het vendelen. Zijn twee zoons vendelen reeds enige tijd veel prijzen bij elkaar. Voor Toon's werk werd een zilveren schild aan het zilver van het gilde toegevoegd.

Gontje werd eveneens bij de hulde betrokken. De hoofdman Chappin reikte haar bloemen over.

Koning Hans van Dielen van dit gilde is bijna zeker de jongste koning van Maasland; hij is 19 jaar en vervult zijn functie heel waardig

Het adres van secr. Krijnen is nu: Van Berenstijnstraat 3 te Vught.

In het vorige nummer van de Gildetrom stond dat Janus Verdonk een beeldje kreeg aangeboden door Hoofdman Chappin. Het moet echter zijn: Janus kreeg bij zijn afscheid als Koning een levensgroot schilderij van schilder Ton Frenken als dank voor zijn verdienstelijk werk in het gilde.

Het hangt nu in de hal van het gildehuis Modern in bruikleen. Bij deze gelegenheid heeft ook secr. Krijnen een zilveren draaginsigne ontvangen van de Heer Verdonk.

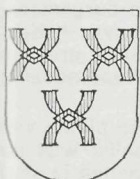

Verder is het gilde verrijkt - door middel van Janus Verdonk - met een stalen schutsboom met 5 joppen.

LOONOPZAND. De Overdeken, Gildebroeder Mar. Broeders, van het Gilde **St. Ambrosius** verloor zijn lieve echtgenote. De gildebroeders hebben haar op 29 augustus vergezeld bij haar begrafenis te Udenhout. Zij ruste in vrede.

Op het Rozenfeest te Den Haag op 15 juli is schutter J. Bink in het bezit gekomen van het zilveren „Rozenschild” dat door St. Sebastiaan aldaar ter beschikking was gesteld. Dit feest is geheel verregend, maar op de banen van het gilde hebben een 50-tal schutters met de handboog zich ingezet om dit prachtig stuk zilver te verkrijgen. Een mooi succes voor het Sint-Ambrosiusgilde.

Jan Toorians

Nieuws uit Peelland

Rond Helmonds oud kasteel

De dag van 17 juni 1973 zou een copie genoemd kunnen worden van juni 1954, toen op dezelfde plaats het Sint-Catharinagilde zijn federatiedag hield.

Was het toen vanwege het 550-jarig bestaan van het gilde, nu kwamen de gilden samen ter viering van het feit, dat de eeuwenoude Burcht van Helmond, waarin de Heren van Helmond ruim 5 eeuwen de stad bestuurden en die een verdedigingsbolwerk in de Middeleeuwen was geweest, 50 jaar het bestuurscentrum der gemeente, „Vijftig jaar Kasteel-Raadhuis”, was.

Tegen twee uur trokken de gilden uit de Peellandse gemeenten naar het centrum der stad

om vanaf de markt gezamenlijk de oude stadskerk binnen te trekken, want waar kan men beter het devies der gilden, „pro aris et focis”, voor altaar en haard, naar voren brengen als in deze historische omgeving.

Terwijl het machtige Robistelly-orgel, gespeeld door organist Kees van Houten, de speelse klanken der gilde-liederen door de kerk liet klinken, droeg deken E. Th. van Lierop een plechtige gildemis op, bijgewoond door gildebroeders, genodigden en vele belangstellenden.

De improvisatie der gildeliederen, waarvan de tekst in het gedenkboekje was opgenomen, was voor velen een ongekend genot.

Machtig klonk het „Domine, Salvam fac reginam nostram” voor onze Koningin, en de

Incomste der Peellandse Gilden, bij de ontmoetingsdag ter gelegenheid van de viering „50 jaar Kasteel-Raadhuis”, 17 juni 1973.

Fotobureau Pierre van de Meulenhof Helmonp

eed van trouw werd hernieuw aan het geestelijk gezag.

Voorafgegaan door de standaardruiter met de Peellandse vlag trokken de gilden door het centrum van de stad naar het kasteel-raadhuis, waar op een podium het college van B. & W. van Helmond, vele burgemeesters van de Peellandse gemeenten en de voorzitters der Federatie en kringen hadden plaatsgenomen.

Na hun „Incomste" als begroeting der autoriteiten sprak kringvoorzitter, Alphons Niesen, tot de burgemeester van de stad en de genodigden.

Burgemeester Mr. J. Geukers dankte voor de eer die de gildebroeders van Peelland hem en het gemeentebestuur betoond hadden en aanvaardde gaarne het verzoek om de eed van trouw in ontvangst te nemen.

Nadat uit de trompetterstoren het bazuingeschal klonk ter attentie, werd vanuit het poortgebouw het Wilhelmus geblazen en hernieuwde de vendelier de eed van trouw door driemaal het vaandel boven het hoofd van de burgemeester te zwaaien als teken van trouw aan het wereldlijk gezag.

De standaardrijder van het Sint-Antoniusgilde Stiphout reed dan zigzaggend naar de autoriteiten „Maakt de weg vrij, want het gilde komt", om zo het optreden van de diverse groepen in te leiden.

Hierna ontving de burgemeester de koningen en hoofdlieden op het kasteel.

In een zeer humoristische toespraak herinnerde de burgemeester de gildebroeders eraan dat hij met enige schroom dit gezelschap hier op het stadhuis had ontvangen, want de historie vermeldde dat gildebroeders bij een ontvangst op het klooster van Bunderen nogal eisend hadden opgetreden, maar dat vreesde hij nu niet meer.

De Federatievoorzitter Jhr. Mr. J. Smits van Oyen dankte de burgemeester voor de ontvangst en het vertrouwen dat de burgemeester nu stelde in de gildebroeders van heden. Hierna werd aan alle genodigden de erewijn aangeboden en tevens een draagmedaille „50 jaar Kasteel-Raadhuis".

Indmiddels had buiten het optreden plaats van vendeliers en tamboers en eigenlijk was de tijd om aan het slotdefilé te beginnen te snel aangebroken.

Elk gilde ontving bij het passeren van de tribune van de burgemeester een prachtig herinneringsschild en een medaille en consumptiebonnen voor elke gildebroeder.

In het Oud gildehuis St. Lambert op de Markt bleven de gildebroeders dan ook nog enige tijd samen.

Het was een geslaagde ontmoetingsdag der Peellandse Gilden.

Bruiloft in gildesfeer

Het Gilde St. Antonius uit Stiphout stond vrijdagmiddag 15 juni aangetreden om het bruidspaar van de dag naar de kerk te be-

geleiden. Jan van Osch, vendelier van het gilde, trad in huwelijk met Leny Meulendijks. Gebeurt het vaak dat de gildebroeders ge-

„Vendelgroet aan het jonge bruidspaar voor de kerk van Stiphout".

Foto Hegeman, Helmond

tuigen zijn van het huwelijk van een hunner gildebroeders, het is hoogst zeldzaam dat de bruidegom in het schutspak is en dat bovendien de bruid ook haar jurk heeft aangepast aan de gildekleuren, wit met groene linten.

Bovendien was een der getuigen, broer van de bruidegom, ook in het gildekostuum van hetzelfde gilde. Voorafgegaan door de tamboer, vaandel en koning en omringd door zijn gildebroeders ging het bruidspaar en familie naar de parochiekerk. Mevr. Dusseldorp en kringvoorzitter Alphons Niessen behoorden ook tot de gasten van het bruidspaar.

Pastoor Lempens zegende het huwelijk in, onder de mis, waarbij de koning en hoofdman staande achter het bruidspaar als getuigen van het gilde fungeerden. Na de mis werd aan het bruidspaar en pastoor Lempens de vendelgroet gebracht. Gedurende de welvoorzene koffietafel sprak zowel de gildeheer ir. G. Dusseldorp als ook de kringvoorzitter 'n woord van felicitatie tot bruidspaar en familie, waarbij de kringvoorzitter nog opmerkte, dat hij vele malen het genoegen had getuige te mogen zijn van het huwelijk van een gildebroeder, hij had echter nog nooit meegemaakt dat het bruidspaar zo in de gildesfeer leefde.

Peellandse Turfkes

Aswoensdag. Het gilde St. Catharina Helmond houdt zijn „Spynde” door het uitdelen van brood aan de armen van Helmond en 's avonds betaling en visavond ten huize van de Oude Deken Fons Niessen.

8 maart Filmavond in het Sint-Anthoniusgildehuis te Gemert. Maar voordat de film gedraaid werd was het nog een prijzenregen, cheques voor de organiserende gilden, zilveren speldjes voor de broeders van St. Joris en St. Anthonius en een tinnen bord met zilver embleem voor de organisatoren van het Landjuweel Gemert en een pracht-film.

18 maart De Trom- en Vendelcommissies vergaderen in Mierlo-Hout om de moeilijkheden in hun onderdelen te kunnen bespreken. Goede opkomst en goede resultaten.

28 maart Sint-Anthoniusgilde Deurne gaat met Kringvoorzitter A. Niessen naar Leiden om daar luister bij te zetten aan de 16e lustrumfeesten van de Sint-Augustinus Studentenvereniging, met als slot een vendelgroet op een boot in de Leidse grachten.

31 maart Burgemeester Janssen Aarle-Rixtel neemt afscheid van zijn gemeente en zowel op de receptie als bij het defilé gaven de gildebroeders en het Kringbestuur acte de présence.

5 april In Helmond wordt op feestelijke wijze herdacht dat het kasteel vijftig jaar in gebruik is als raadhuis. Bij de officiële raadszitting vormden de vier Helmondse gilden met een deputatie de ere-haag voor de gas-

14 april. Voorzitter en secretaris van de Kring op receptie bij het jubileum van Handboog de Eendracht, waarbij de doelen officieel geopend werden door Wethouder van Alphen.

22 april. Hoe bestaat het? Toon Engelen de Hoofdman van het Sint-Jorisgilde Deurne krijgt verplichte rust, maar nu dan in het ziekenhuis voor enkele dagen.

23 april Het Sint-Lambertusgilde Someren-Eind hield een welgeslaagde schietwedstrijd.

10 mei Feest in Gemert. Het Sint-Anthoniusgilde trok uit om hulde te brengen aan de werker vanaf het eerste uur, die voor het welslagen van het Landjuweel te Gemert op zulk een voortreffelijke wijze het terrein en alles wat daarmee samen hing had verzorgd. Na een zware ziekte was hij weer thuis in Gemert, om uit handen van Burgemeester de Wit op Koninginnedag de Zilveren medaille te krijgen opgespeld; de eerste keer dat het gilde weer naar buiten trad was dan ook om Jan v. d. Elzen voor al zijn werk bijzonder hartelijk te danken.

Koningin Corry Kruisen-v. d. Maden en Oud-Koning Ad Kruisen, vierden hun koperen huwelijksfeest en de Koningin van de gruuu schut, die altijd klaar staat om anderen te gaan feliciteren, was nu met haar man het middelpunt der feestelijkheden. Voorzitter Jaspers was de tolk van alle Gildebroeders toen hij het koperen paar toesprak en een cadeau aanbood.

27 mei. Koningschieten Sint-Catharinagilde Helmond op de laatste zondag in mei, ook al kon oud-koning Cees Grootjen niet aanwezig zijn. Nadat burgemeester Mr. J. Geukers de boom had vrij geschoten moesten er 252 schoten gelost worden om Jan Verspaget koning van zijn gilde te laten worden. Het had zo lang geduurd dat de nieuwe koningin, die op het schietterrein aanwezig was geweest, met haar kinderen uit de speeltuin gehaald moest worden. De jeugdige Toine en Els boden het bekken aan voor de handwassing en voelden zich een echte prins en prinses.

Het koningskruis werd geschoten door gildebroeder A. Giesbers, secretaris der kring.

11 juni In het kader der feestelijkheden "50 jaar Kasteel-Raadhuis van Helmond" had op 2e pinksterdag te Helmond de schietwedstrijd plaats om de titel van kringkampioen. Onder grote belangstelling loste de kringvoorzitter het eerste schot; al was het dan een misschot op de wip, de wedstrijd was er niet minder

om. Het was Th. v. d. Ven van het Sint-Anthoniusgilde die de titel wist te behalen. Beker, beschikbaar gesteld door het gemeente bestuur Helmond voor Kringkampioen viertal, gewonnen door St. Anthonius Mierlo-Hout. Beker van de Fa. Hurkmans Lierop gewonnen door J. B. v. d. Ven, Personeel Kampioen, lid St. Anthonius, Mierlo-Hout. Beker beschikbaar gesteld door Dr. Swart, Beschermheer, Kring kampioen vrije hand, C. van Hoof, St. Anthonius Stiphout, Schutterskoning, die een koningskruis kreeg opgespeld, werd ook C. van Hoof.

24 juni Koningschieten Sint-Lambertusgilde in Someren. De oud-koning Marinus Hurkmans, ere-lid der kring, vervulde de vurige wens der gildebroeders van het Lambertusgilde door een prachtige zilveren vogel, vervaardigd bij de Fa. Andriessen te Helmond, als zijn koningsschild aan te bieden. Vele gildebroeders uit de omgeving waren aanwezig om de strijd te volgen en Jan van den Eynden mocht uiteindelijk de zilveren papegaai in ontvangst nemen en werd tot koning geïnstalleerd.

16 juli Koningschieten Sint-Jorisgilde Gemert. Begeleid door de gildebroeders van de Sint-Thunnisstam trokken de gildebroeders naar de Koks om de traditionele schietwedstrijden te houden.

Allereerst om het koningschap en daarnaast om drie prachtige horloges.

Na een spannende strijd werd, nadat burge-meester de Wit en Deken van Oord de boom hadden vrijgeschoten, het een der genodigden de heer Dirk Schouten, die zich koning mocht gaan noemen van het Sint-Jorisgilde.

Nadat de oud-koning, Frits Verhoeven, en de Oud-koningin, Mevr. van Thiel-Martens, hun koningszilver hadden opgespeld en de kringvoorzitter namens de kring zijn felicitatie had uitgesproken trok het gilde naar het gildehuis Hotel de Kroon, waar de beide schutten de avond gezellig doorbrachten.

2 augustus De Gemertse gilden stonden samen aangetreden op het kasteelplein om aan de 140 gasten van het Heemkundige Werkkamp een vendelgroet te brengen.

17 augustus Het Sint-Jorisgilde Someren was over de grens getrokken om aan het bruidspaar Ton van de Laar en Janny van Gerwen een vendelgroet te gaan brengen in Geldrop. De kapitein bood het bruidspaar 2 prachtige cadeaux aan, maar het bruidspaar en vader-Hoofdman Jan zullen het zeker het meest gewaardeerd hebben dat het gilde in zo groten getale naar Geldrop was gekomen om het bruidspaar en de familie de vendelgroet te brengen.

SINT-WILLIBRORDUSGILDE VLIERDEN

Maandag 4 juni was het feest in Vlierden, kermis-maandag, de dag van het koningschieten. Om negen uur werd de Gildemis opgedragen door Pastoor v. d. Hout in het mooie parochiekerkje.

Na de welvoorzene koffietafel, aangeboden door de kastelein-gildebroeder Rinus Thyssen, werd met auto's gereden naar de schutsboom, onder Vlierden gelegen op het landgoed van de Beelsfundatie, van het Colveniersgilde Helmond.

Te midden van een prachtig landschap werd de strijd aangeboden met een vogel waarvan je dacht dat hij er na de tweede ronde af was. En gij gleuft dé, zal de vogel gedacht hebben.

Pastoor van Hout loste het eerste schot om d'n boom te vrijen, waarna beschermheer Notaris van Alphen, het Kringbestuur als gasten, hun schoten losten.

Maar ondanks de verwoede pogingen van vele gildebroeders verloor de vogel wel zijn veren in de vorm van kleine splintertjes, maar waren er bijna 300 kogels nodig om hem dan plots, geheel onverwachts te doen dui-kelen.

Het was Frans Franssen, reeds 14 jaar bij het gilde, die de vogel neerhaalde vlak na Willem Meulendijks, de Hoofdman, die zo gaarne de koning zou zijn geworden, nu hij sedert kort in Stiphout woont. Hij zag al zijn hoop in tweeën barsten bij het geluksschot van Frans.

De kringvoorzitter leidde de installatie en spoorde de gildebroeders van Vlierden aan om aan de Hoofdman te laten zien, dat al

woont hij ver weg, het gilde toch actief zal blijven.

Nadat de ere-wijn gedronken was, werd teruggereden naar het gildehuis waar de Koning voor het gildehuis verder gehuldigd werd en de vendelgroet gebracht.

Een korte rondmars door het kerkdorp sloot deze mooie maar lange gildedag af.

Alle Gildebroeders van dit kleine Vlierdense schutje werden op deze dag abonnee van de Gildetrom.